

ДІЛО

Видавниця Спілка „Діло“

До українського народу галицької землі!

Всесвітнє лихоліття тяжко прибило наш народ. Ворожа назвала, бої, неходи і постої війск зруйнували ваші села і міста. Хати і господарські будинки спалені або зруйнані, — в більшості досі зовсім не відбудовані. Нема руک до праці, нема господарської худоби, нема найконечніших предметів до життя й господарства: міжна, одіжі, господарських випадків.

Українські селяни нині переважно у військових мундурах з тогою відчайдоють кінця війни і повертають до своєї рідної землі, котру тепер оре в поті чола і в тяжкій задумі його, матір, жінка або дочка. Вся робота опинила ся нині за селі майже в руках жінок, на яких наляг може найтяжче тягар воєнного лихоліття.

Та не тільки праця для своєї родини тажеть тепер на українських сільських жінках і горстці старців і дітвори. Всесвітні обставини і недостача хліба заставили державу завести обовязок праці на рілі.

Народний Комітет і українські послані стараються всіми силами усунути воєнні атаки, які натягли на наш народ, особливо облегшити примус роботи на чужих грунтах. В сій мілі Народний Комітет зібрал усі вголосовані замалення належного захисту, зокрема нашого українського селянства, і предложив їх нашим послам.

На сій основі поставили наші українські послані до ц. к. правительства у Відні на конференції 10. цвітня с. р. в обороні жителів інтересів українського народу отсі домагання:

I. Урядового вияснення розпорядку міністра рільництва в 31. січня 1918, виданого для удержання управи рілі, так, аби наші господарі, що мають свої грунти, могли без перешкоди своє управляти та не були неправильно ніким силувані до роботи на чужих грунтах, доки є потребні до рільничих робіт на своїх господарствах.

II. Щоби прибільшити робіті сили господарські, треба зараз повернути всіх евакуюаних до їх громад, як також належить військових відпустити домів на роботи господарські.

III. Щоби не переезжувати господарських робіт треба застановити всікі довільні підводи (Форшпан) з виключенням тих, що є конче потребні для війска.

IV. Постарятися о доставу збіжжя з України на весняні часи для господарів Східної Галичини і Буковини.

V. Обнізнати стан війська розміщеного у Східній Галичині та відіслати повернувших полонених до їх приналежних команд, щоби тим способом облегшити тягарі на селяни.

РЕДАЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:
Львів, Ринок 10., Н. пов.
Кonto пошт. № 26 726.
Адреса тел. Діло — Львів*.
Число телефону 565.

Рукописів
редакції не звертає.

ПЕРЕДПЛАТА
в Австро-Угорщині:
місячно 15 — К.
тримісячно 28 — .
шічорічно 56 — .
у Львові (без доставки):
місячно 4 — К.
тримісячно 12 — .
шічорічно 22 — .
в Німеччині:
шічорічно 28 — М.
шічорічно 56 — .
За заміну адреси
платити ся 50 с.

Ціна оголошень:
Ряди п'ятитисячні, двохтильчані
або більше 60 с. в кварталі
1 к. в окопистах 1:50, в розміщенні
з часткою через або по п'ятитисячні 2 к. Некрологи 2 к. Справа
голоски зупинки подібні. Оголошення
за суботу (неділю) п'ятитисячні.
П'ятитисячні оголошення за осібності
— 100 с.
Однак примірників коштує
у Львові 16 с.
на провінції 20 с.

Начальний редактор: Д-р. Володимир Панійко.

тельство не завело і ніколи завести не може! Свободи осібності не скасовано у нас ніяким законом чи розпорядком!

На такім становищі стоїть правительство.

VI. На підставі постанови палати послів в 15. марта с. р. застановити всякі реквізіції у східній Галичині і на Буковині.

VII. Усунуть всякі військові уряди господарські та поліштати господарські справи в руках законом покликаних комісій і фахових організацій господарських, як се уже два рази постановила палата послів.

VIII. Привернути правильну діяльність Старшини і Рад громадських, а усунуть цивільних комісарів, як також військові органи в громад східної Галичини.

IX. Суспільно розважання боевого фронту на Сході не треба дальше тримати східної Галичини як воєнну область та належить ІІ увільнити від військових розпорядків.

X. Безпроволочно підняті роботи потрібні до відбудови Східної Галичини, що є найбільше війною знищена зі всіх країв держави.

XI. Розпорядити рівномірно і справедливо виплату причинів на удержані родин покликаних до війска.

XII. Винагороджувати населене за всі воєнні чини та в тій цілі розпорядити, щоби комісії для воєнних чинів правильно урідували.

На сій конференції міністри признали, що примусу роботи на грунтах, який узрівильнено міністерським розпорядком в 31. січня 1918 р., не переведено у нас як слід.

Сей розпорядок говорить виразно, що від примусу роботи на чужих грунтах — у нас головно на панських грунтах — є вільні всі ті селяни і селянки хлібороби, що мають власні господарства і лишень стільки людської робочої сили і тягла, щоби обробити власне господарство. Вони мають обовязок і примус роботи тільки на своїх грунтах і ніхто не може їх зумисити робити на панських ланах. Тільки ті, що мають більше рук і тягла, як ім самим потрібно у власнім господарстві, мають обовязок помогти іншим, щоби іх грунти були оброблені в цілі ирокорілення населення держави. Примус господарської помочі віносить ся однаке в першій мірі до помочі тем селянським господарствам, з яких мужеське населення покликано до військової служби. Аж в последній мірі віносить ся сей примус до господарської помочі двірським общарам. Коли однаке дідич чи поссор не має свого тягла, своїх знарядів і двірської служби, то місцева сільська громада через свою рільницю (живину) комісію, до котрої входять війт, двох або більше відпоручників громади, священик, учитель і відпоручник двірського общару, — має взяти в заряд панську рілю і в міру можливості управляти її відповідну скількість у своїм гардії.

Ніякої панщини австрійське прави-

насильне вигонюване з робіт на власні поля є заборонене. Доки селянин-хлібороб чи селянка не покінчила своєї роботи на власнім ґрунті, доти є вона вільні від робіт на чужім а зокрема на панськім!

Народний Комітет, якому добро і красна будущість українського сільського народу, сеї основи української нації, лежать найбільше на серці, остерігає український сільський народ перед кроками розвука. Особливо ся наша широка остеріга відносить ся до українського сільського жіноцтва, яке головну частину воєнних тягарів дівчає на своїх плечах. Нехай воно не дає послуху підшепам ворогів, що страшать його панчиною і хотять спонукати до нерозумних вчинків, щоби опісля адусити! Нехай воно пильнує свого господарства і помагає сусідам, а дасть Бог, що перебуде і сю воєнну хуртовину, — котра невдовзі таки мусить скінчити ся.

А нашу духовну і світську інтелігенцію визиває Народний Комітет, щоби свого народа не лишила без поради і помочі у тяжкій порі, але словияла свій народний обовязок супроти рідного народу: свідоцтвуючи його про права і обовязки та обороняючи його на кождім кроці проти всякого визиску, самоволі і безправства!

Народний Комітет і українські парламентарі послані роблять всякі можливі заходи, щоби усунути, а принайменше облегшити воєнне лихоліття українського сільського робочого народу, і є певні, що не одно зможуть зробити в найближчі часи, що припинить несправедливе примінювання примусу роботи на панських грунтах і усуне головну з причин невдоволення.

Народний Комітет і українські парламентарі послані мають на увазі також

